

REGISTERBLAD

Område av riksintresse för naturvård i Värmlands län

Områdesnummer: NRO17046

Områdesnamn: Finnsjön-Aspen

Kommun: Säffle

Kartblad: 10C NV (102 3), 10C NO (102 4)

Area: 1 869 ha

Naturgeografisk region: 21a Sydvästra Sveriges kuperade barr-och lövskogslandskap - Dalslandsområdet

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Huvudavrinningsområde 108 Göta älv

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Sprickdalslandskap

Riksvärde:

sjö	fauna	
odlingslandskap	flora	

Värdeomdöme: Floran och faunan är ovanligt rik med bl a gamla, grova ekar, berguv, vitryggig hackspett. Sjöarna Aspen och Finnsjön har stammar av storväxt, sjölevande öring. Aspens öring leker uppströms i Gullsjöälven, som också har ett reproducerande och livskraftiga bestånd av flodpärlmussla. Dessutom häckar forsärla och strömstare. Finnsjöns storöring leker uppströms i Gravälven och Vargsjöälven.

Huvudkriterier: C D

Förutsättningar för bevarande: Vissa lövskogsområden, framför allt längs vattendragen, och naturskogsområden bör ej utsättas för skogliga åtgärder. Skogsbruk på övrig mark bedrivs med särskilda naturvårdshänsyn. Kalkning av vattendrag bör ske för motverkande av försurnings-skador. Lämplig vattenregim och vandringsmöjligheter bör bibehållas i vattendrag med öring och flodpärlmussla. Ingrepp som kulvertering eller förändring av vattendragets sträckning eller bottenprofil, vandringshinder och vattenreglering, vattenuttag, utsläpp av försurande ämnen, tillförsel av organiska gifter, överfiske, inplantering av främmande öringstammar och skogsavverkning längs vattendraget medför att områdets naturvärde skadas. Anpassning av nybebyggelse till de landskapsestetiska och kulturhistoriska värdena.

Säkerställande: Inga åtgärder är aktuella.

Områdets huvuddrag: Finnsjöområdet är beläget i sydvästra Sveriges kuperade barr- och lövskogslandskap, i övergången till vågig bergkullterräng. Sprickdalslandskap med kalt berg, tunt moräntäcke och finsediment i dalgångarna. Området utgörs av tre sammanhängande dalgångar, nordvästligt, sydsydvästligt och sydvästligt-orienterade. De två förstnämnda upptas till stora delar av var sin klippbäckensjö. Dessa står i förbindelse med varandra genom en åsträcka och avvattas

genom den tredje dalgången mot nordväst till Byälven. Åarna har ett meandrande lopp.

Omgivningarna domineras av barr- och blandskogsvegetation med bland annat tallskog av lavtyp, hällmarkstallskog och granskog av lågört-typ. Vid övergången till dalgångarnas uppodlade finsediment, liksom här och var i odlingslandskapet dominerar lövträd med asp, björk och ädellöv. Längs större delen av åarna växer klibbalstrandskog och annan lövskogsvegetation. Lövskogarna är naturligt utvecklade med förekomst av torrträd och lågor. En del klibbalar når grova dimensioner. Vid Torp finns ett tämligen stort område med lövskogsvegetation, huvudsakligen björksumpskog av ris-grästyp, på nedlagd åker- och ängsmark.

Floran är rik och hyser flera för landskapet mindre vanliga eller sällsynta arter. Av särskilt intresse är en del hotade kärlväxtarter som fältgentiana, skogsklocka, svedjenäva och möjligen rödsyssla. Vid Torp finns en berpbrant med upp till ca 200 år gammal tallskog och ca 120-årig granskog. Området är en sydligt belägen naturskog som i naturvårdsverkets urskogsinventering bedömts ha mycket högt naturvärde. Av de hotade kryptogamer som tas upp i Floravård i skogsbruket finns här *Kypogymnia vittata*, *Sphenolobus hellerianus*, *Trichocolea tomentella* och *Pterogonium gracile*. Vid Botten finns ett vackert och småskaligt jordbrukslandskap med hävdade slåtterängsrester som hyser en rik flora med bl a brudsporre, slåtterblomma, fältgentiana, slåttergubbe och svinrot.

Zoologiskt är området rikt tack vare biotopdiversiteten och lövskogsrikedomen med förekomst av följande hotade arter: storlom, berguv, mindre hackspett, vittryggig hackspett och nötkråka.

Sjöarna Aspen, 348 ha stor, och Finnsjön, 186 ha stor hyser stammar av storväxt, sjölevande öring. Aspens öring leker uppströms i Gullsjöälven. Finnsjöns storöring, som uppges nå 3 kg, leker uppströms i Gravälven och Vargsjöälven. Dessa reproduktionsområden är biotopvårdade. Sjösystemet är kalkat. Gullsjöälven har särskilt hög biologisk funktion. Älven har ett av länets få reproducerande och livskraftiga bestånd av flodpärlmussla. Dessutom häckar försärla och strömstare.

Övervägande delarna av finsedimenten och obetydliga delar av moränjordarna är uppodlade och fortfarande hävdade i form av stråsäd- och vallodling samt betesdrift. Vid Botten finns ett småskaligt jordbrukslandskap av äldre typ med bl a ogräsrika havreåkrar och rester av tidigare ängsmarker med många typiska ängsväxter. Bebyggelsen vid Botten har med obetydliga undantag direkt anknytning till jordbruksstrukturen.

Med barrskogsklädda, varierat branta höjder och uppodlade dalgångar med lövträd- och vattenrikedom har området betydande landskapsestetiska värden.

Anmärkningar:

Referenser:

Ehrenroth, B 1983

Bevarandevärden vid mindre vattendrag i Värmland. Länsstyrelsen i Värmlands län. Rapport 1978:5

Hallingbäck, T 1978

Översiktlig inventering av naturskogar i Värmlands län med kryptogamfloran som utgångspunkt. Länsstyrelsen i Värmlands län. Rapport 1978:5

Jansson, T 1987

Naturinventering av Säffle kommun. Länsstyrelsen i Värmlands län (manus)

Fiskeriverket, beslut 1988-04-11 rörande Områden av riksintressen för yrkesfisket, områden av

särskilt intresse för fritidsfisket samt områden av särskilt intresse avseende arter och stammar av fisk.

Uppgiftslämnare: Lars Furuholm

Datum: 981019